

Multiresistenta bakterier hos hund och katt

Multiresistenta bakterier är bakterier som är motståndskraftiga (resistenta) mot flera sorters antibiotika och som därför är mycket svåra att behandla.

Dessa bakterier finns inte bara hos människor utan även hos våra husdjur. De kan smitta från djur till djur, från människa till människa och från djur till människa. Oftast hittas dessa bakterier i samband med svårläkta sårinfektioner.

Varför är det viktigt att vara medveten om multiresistenta bakterier?

Det är mycket viktigt att både inom humanvården och djursjukvården göra allt för att minska spridningen av multiresistenta bakterier. Detta då vi riskerar att antibiotika i framtiden blir oanvändbart och att människor och djur med försvagat immunförsvar dör av infektioner som idag är enkla att behandla med hjälp av antibiotika.

Orsak och spridning

Bakterier har i alla år anpassat sig efter mediciner som de har utsatts för. Genom evolution utvecklas bakterier på olika sätt så att medicinen vi använder inte kan döda dem. Anpassningen kan t.ex. vara en förändring i bakteriens cellmembran som gör att antibiotikan inte kan komma in i cellen, eller att de frigör enzym som stoppar antibiotikan.

Antibiotikaresistensen kan spridas från bakterie till bakterie och mellan olika bakteriestammar genom att bakterierna för över sina resistensgener.

De resistenta bakterierna kan bl.a. smitta direkt eller indirekt, dvs. vid kontakt mellan individer eller via föremål/inredning etc.

Multiresistenta bakterier kan finnas hos en individ utan att ge några symtom. Bakterierna kan t.ex. finnas i tarmen, näshålan eller på huden vilket betyder att de kan spridas i det tysta. När djuret eller människan sedan får t.ex. ett sår eller när de smittar en individ med nedsatt immunförsvar kan dessa bakterier ställa till med bekymmer.

Olika typer av multiresistenta bakterier

MRSA: MRSA kan smitta mellan djur och människor och står för "meticillinresistent *Staphylococcus aureus*". MRSA är bakterier som tillhör gruppen stafylokocker och som är resistenta mot en viktig antibiotikagrupp som kallas betalaktamantibiotika där bl.a. penicillin ingår.

MRSA konstaterades första gången hos hund 2006 och hos katt 2009. Ofta kan man anta att smittan hos djuret kommer från människor som har haft kontakt med djuret.

MRSP: MRSP står för "meticillinresistent *Staphylococcus pseudintermedius*" och är en annan bakterie inom gruppen stafylokocker som ofta finns normalt i huden hos hundar men som ibland kan ge hudinfektioner. Bakterien kan bli resistent mot flera sorters antibiotika, t.ex. penicillin.

Det är främst hundar som blir sjuka av MRSP. Människor blir normalt inte sjuka men kan föra vidare smittan mellan olika djur genom att bära med sig bakterien i huden. 2006 upptäcktes första fallet av MRSP hos hund i Sverige.

ESBL: ESBL står för "extended spectrum betalactamase" och är en form av enzymer som har utvecklats hos vissa tarmbakterier. Enzymen kan bryta ner viss typ av antibiotika vilket då gör bakterierna resistenta mot antibiotikan.

Bakterier med enzymet har hittats hos både djur och människor och sprider sig liksom andra tarmbakterier via kontakt med smittad avföringen.

Diagnos

Multiresistenta bakterier kan misstänkas när en infektion är svårläkt, speciellt om djuret behandlas med antibiotika.

För att hitta dessa bakterier krävs en bakterieodling och en resistensbestämning. En resistensbestämning betyder att man på laboratoriet utsätter de framodlade bakterierna för olika antibiotikasorter och utreder om bakterierna dör eller fortsätter att växa, dvs. är resistenta mot antibiotikan.

Skyldigheter

Om en hund eller katt diagnosticeras med multiresistenta bakterier så ska det enligt lag anmälas till Jordbruksverket och Länsstyrelsen, vilket oftast görs direkt av laboratoriet som fastslagit diagnosen.

Djurägare som har ett djur med diagnosticerad eller misstänkt infektion med multiresistenta bakterier ska informeras om skyldigheter angående bl.a. informationsplikt, kontaktisolering, separat transport och rengöring.

Förebyggning

Det är mycket viktigt att bara skriva ut antibiotika när det verkligen behövs. Om antibiotika skrivs ut i onödan så ökar vi också andelen resistenta bakterier i onödan. Det betyder att vi förkortar tiden till den dag då vi inte längre har någon nytta av antibiotika. Många infektioner läker ut av sig själva eller kan botas med hjälp av bra hygien och andra antibakteriella medel. Virusinfektioner kan inte botas med hjälp av antibiotika.

I Sverige är vi generellt mer restriktiva med antibiotikaanvändningen jämfört med många andra länder och därför har vi också en lägre nivå med multiresistenta bakterier.

Eftersom man inte alltid vet om en individ är smittad av multiresistenta bakterier är det mycket viktigt med bra hygien i bl.a. sjukhusmiljöer för att inte föra över smittan mellan patienter. Om en patient misstänks vara smittad eller är diagnosticerad med multiresistenta bakterier bör särskilda säkerhetsföreskrifter följas.

